

Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Magyarországi Társasága
XXIX. Vándorgyűlése Szeged, 2010. szeptember 2-4.

***A kommunikáció és az információ-
megosztás mennyiségi vizsgálata a
rehabilitációs teamben***
a kommunikáció mennyiségi
vizsgálóeljárásnak bemutatása

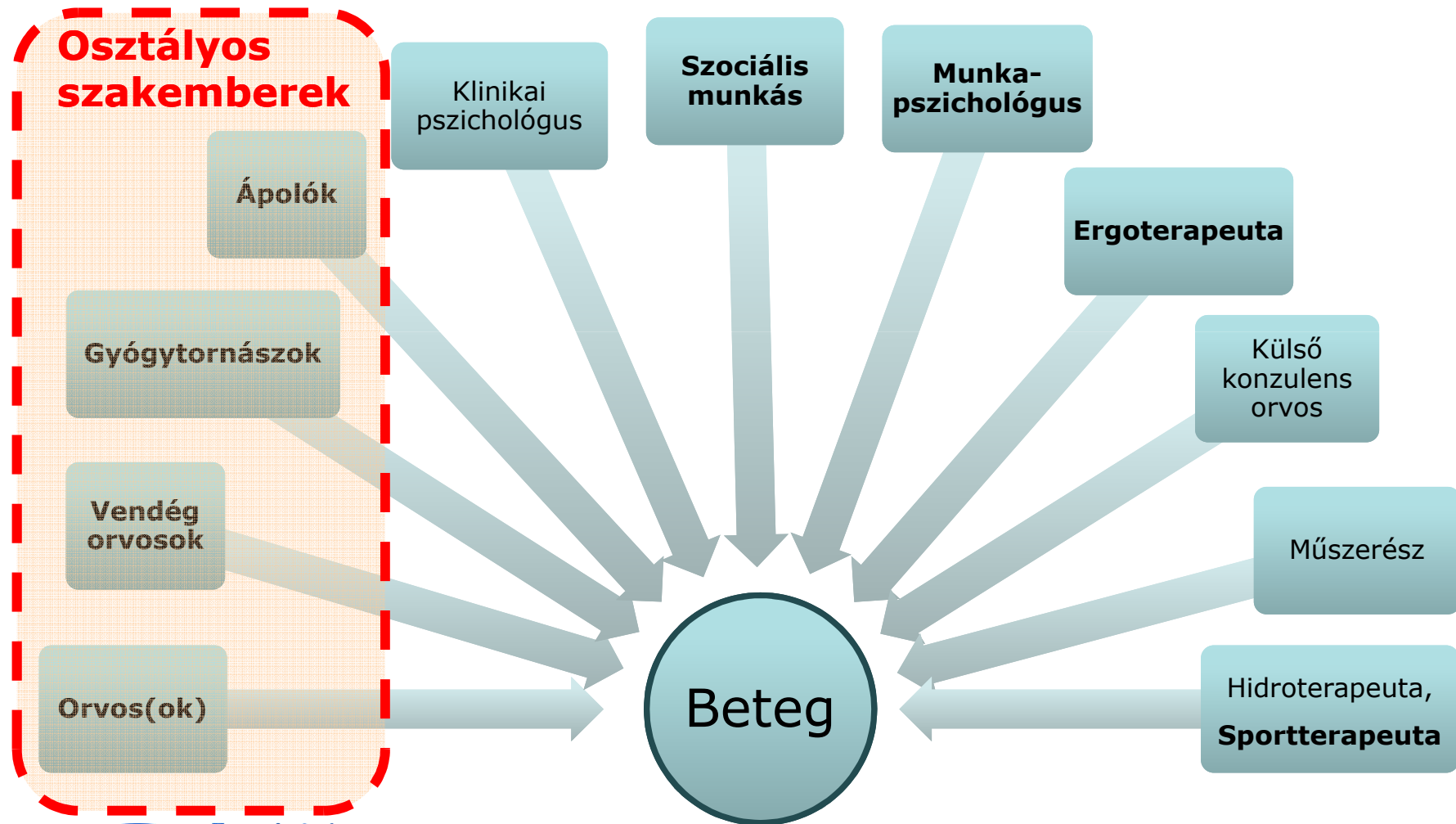
**Hámornik Balázs Péter
Juhász Márta
Vén Ildikó**

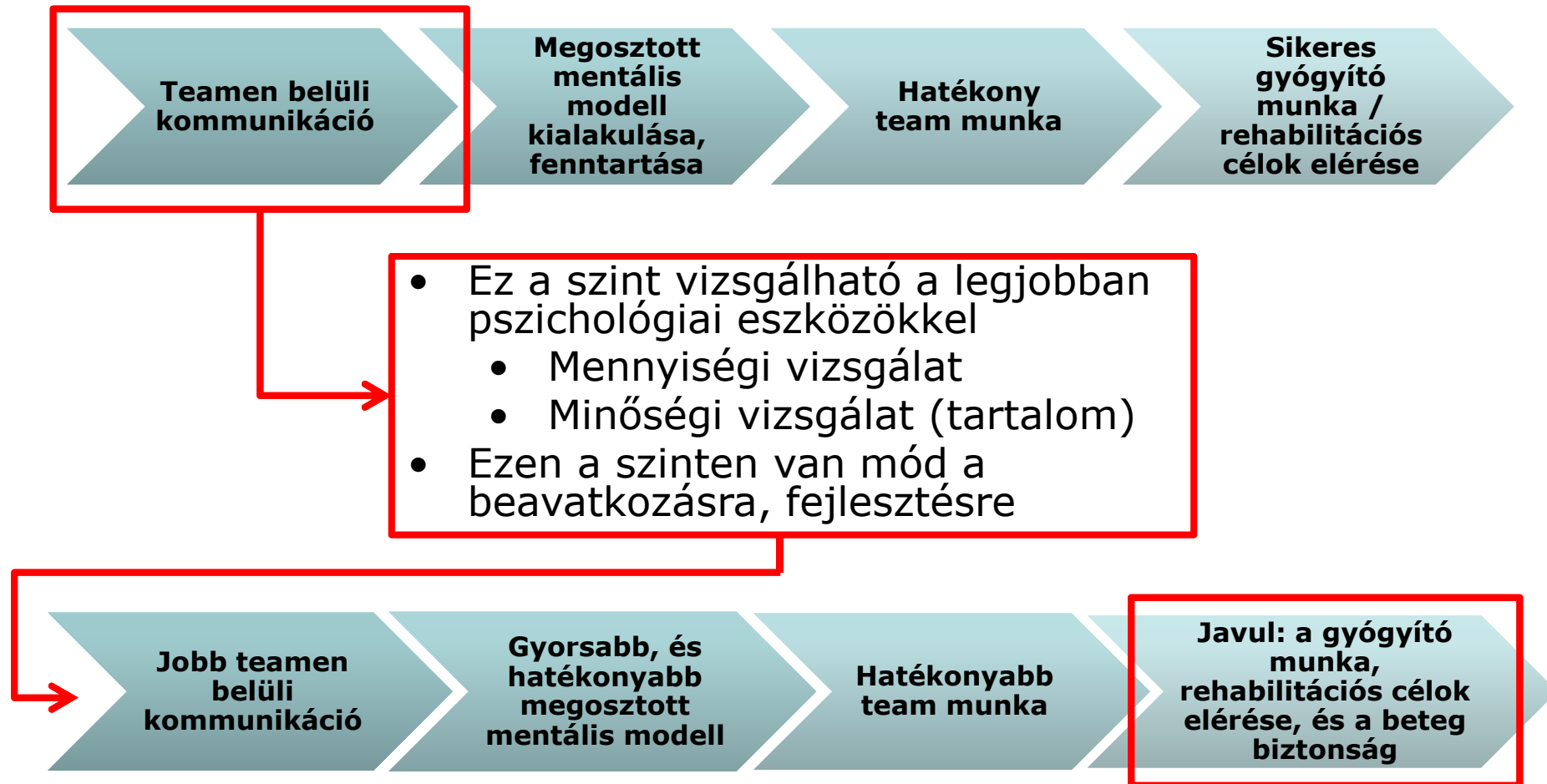
Bevezetés

- Különösen a rehabilitációs területen van nagy **szükség** team-munkára (interdiszciplináris szakterület)
- A hatékony team munkához elengedhetetlen a közös gondolkodási keret megléte az együtt dolgozók közt
  - Ez a megosztott mentális modell (SMM)
- Nem a rehabilitációs munkát akarjuk megváltoztatni, hanem a team-munkát segíteni a munkapszichológia eszközeivel

Az interdiszciplináris rehabilitációs team

A kommunikáció és a megosztott mentális modell

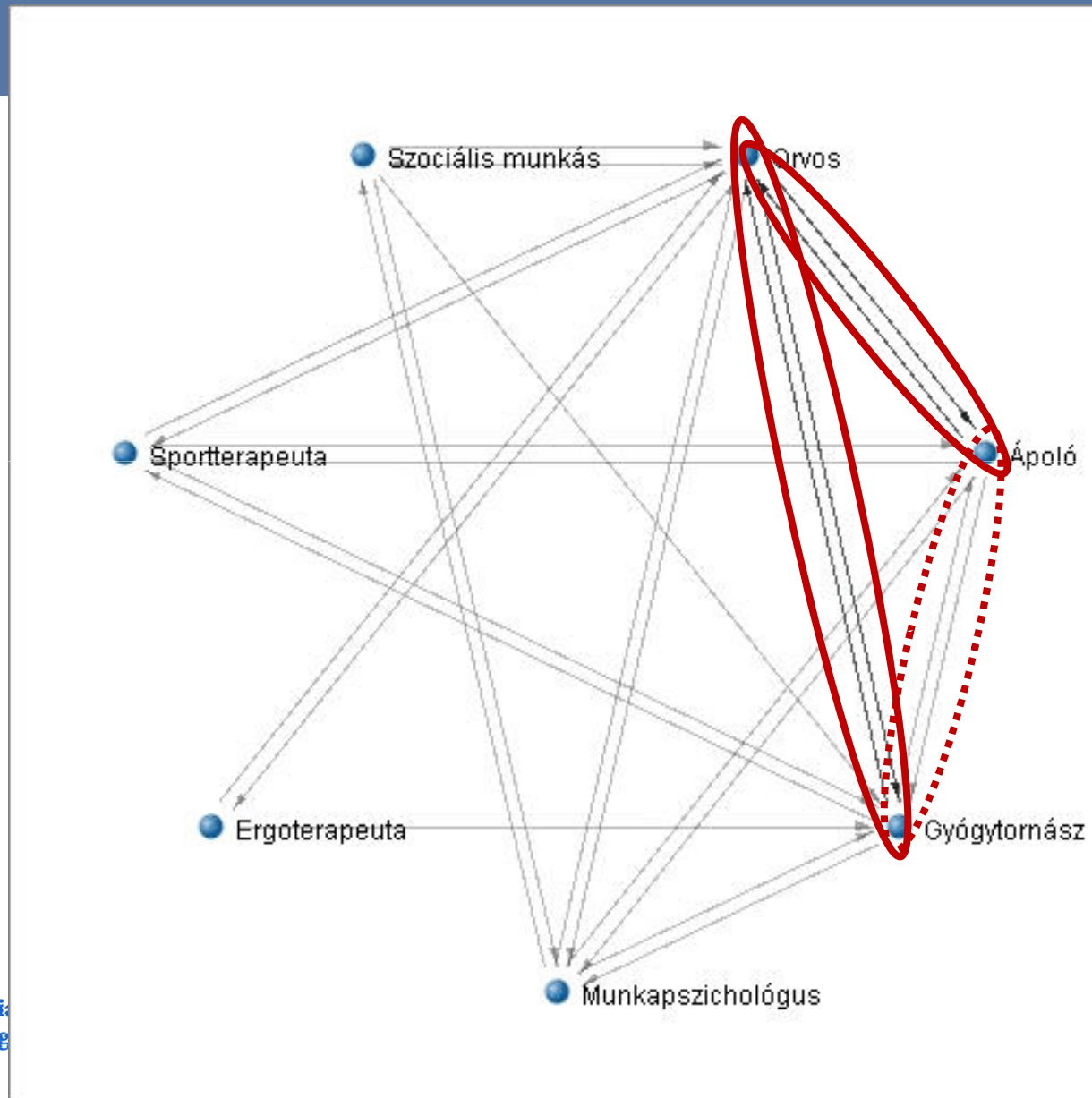
Vizsgálati Módszer

- Cél itt a orvosi rehabilitációs team kommunikációs mintázatának, interakcióinak feltárása, és fejlesztése.
- Színhelye: az **Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet** Baleseti Mozgássérültek Rehabilitációs Osztálya
- **A heti team megbeszélések megfigyelése (4 alkalom, 2010. január)**

Vizsgálati Módszer

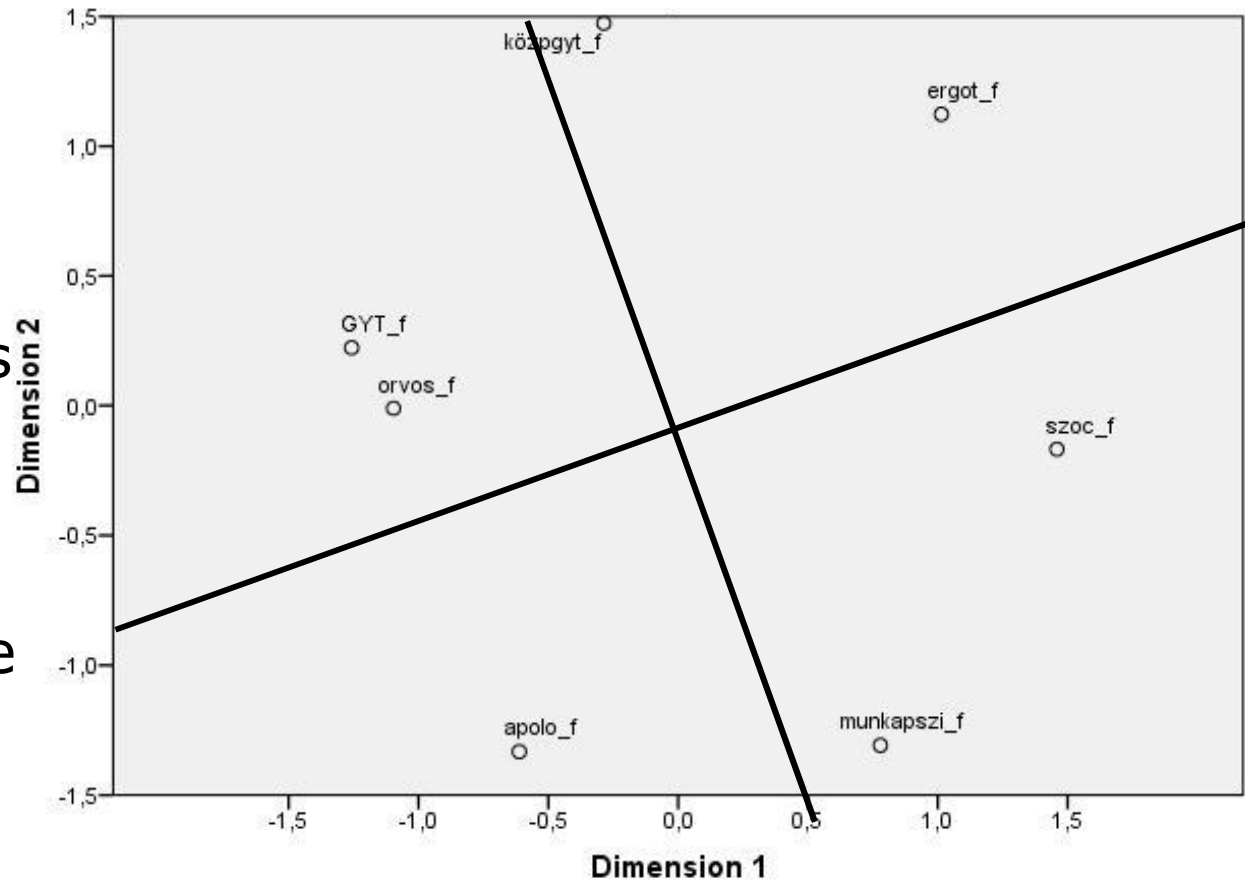
- A kommunikációs egységnek, a feladónak, és a címzettnek a team megbeszélés alatt történő **(online)** regisztrálása (táblázatban)
- Két párhuzamos regisztráló személy segítségével (reliabilitás)
- **A mérési egység: „kijelentés”**
  - Ezt intonáció és szünet határolja el a megelőző és következő kijelentésektől (*≈ 1 mondat a legtöbb esetben*)
- A közlések mennyiségének összegzése betegenként, alkalmanként, és szakterületenként (→ átlagos kommunikációs mátrix)
- Elemzés és ábrázolás **Agna 2.1.1.** programmal (→ **hálózati ábra**)
- Magyarázó dimenziók feltárása Multidimenzionális Skálázással (**MDS**, SPSS 18)

Az átlagos kommunikációs hálózat (szakmánként)

PROXSCAL RMDS 2D

- Modell illeszkedése elfogadható:
(S-stress = 0,184)
- Dimenziók magyarázata:
  - **D1**: Osztályos vs nem osztályos
  - **D2**: A rehabilitációs munka két aspektusát írja le (Készségfejlesztés, kezelés vs. Szociális ellátás, ápolás,)

Következtetések

- Az **orvosok** a rehabilitációs team formális (és informális) vezetői → ez a kommunikációs-hálózati pozíciójukon is látszik
- Az orvos – gyógytornász kommunikáció dominál a team megbeszélésen
- Az **ápolók** kommunikációs szerepe kisebb a rehabilitációban betöltött szerepük fontossága alapján elvártnál (főleg a gyógytornászokkal)
- **Nem osztályos szemberek** alacsonyabb kommunikációs aktivitása a team megbeszélésen → az interdiszciplináris team-munka még nem elég erős
- Van egy **osztályos team** (Orvos, Ápoló, Gyógytornász), és egy **teljes team** (nem osztályos szakemberek is benne) (a **D1** mentén külön váltak)
- A rehabilitációs munka aspektusai szerint is elkülönülnek a szakterületek (**D2**)
- **Jövő:** a megbeszélések tartalmi elemzése

Köszönjük a figyelmet!

Köszönettel tartozunk:

Az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetnek

Az Orvosi Rehabilitációért Alapítványnak

A BME GTK Ergonómia és Pszichológia Tanszékének

A Heller Farkas Alapítványnak

Dr. Vén Ildikó osztályvezető főorvosnak

Az OORI Baleseti Mozgássérültek Rehabilitációs

Osztályának dolgozóinak

Irodalom

- BROWN, J. P. (2008) Collaborative Cross-checking. In. Nemeth, C. P. (ed.) *Improving healthcare team communication*, University of Chicago. pp. 154-178.
- COOKE, N. J. SALAS, E., CANNON-BOVERS, J. A., STOUT, R. (2000). Measuring Team Knowledge. *Human Factors*, 42, 151-173. old.
- CSABAI M., MOLNÁR P. (1999) *Egészség, betegség, gyógyítás: Az orvosi pszichológia tankönyve* Budapest, Springer Kiadó.
- DEVENPORT, T. H. – GLASER, J.: Just-in Time Delivery comes to Knowledge Management. *Harvard Business Review*, 2002; 5-9. old.
- EIGISTI, I.-M., BENNETTO, L., ÉS DADLANI, M. (2007). Beyond pragmatics: Morphosyntactic Development in Autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 37. , 1007-1023.
- ELДАР, R. - MARINCEK, C. - KULLMAN L.: Need for Rehabilitation Teamwork Training in Europe. *Croatian Medical Journal* 2008;49, 352-357. old.
- EPPICH, W. J., BRANNEN, M., HUNT, E. A. (2008) Team training: implications for emergency and critical care pediatrics. *Current Options in Pediatrics* 2008, 20:255-260.
- HANSSEN, C., VAN DE WIEL, M., ZILSTRA, F. H. R., KOOPMANS, R. P. (2009) *Shared mental models in medicine: Cooperation of specialists with different expertise and roles*. Poster. *14th European Congress of Work and Organizational Psychology*, Santiago de Compostela, Spain, 2009.
- LÁSZLÓ K., HUNYA É. (2008): Kommunikáció a kórházban. In. Pilling J. (szerk.) *Orvosi kommunikáció*. Medicina kiadó, Budapest pp.352-373.
- MANSER, T., HOWARD, S. K., GABA, D. M. (2008) Adaptive coordination in cardiac anesthesia: a study of situational changes in coordination patterns using a new observation system. *Ergonomics*, vol. 51. No.8. 1153-1178. old.
- NEMETH, C. P., KOWALSY, J., BRANDWIJK, M., KAHANA, M., KLOCK, P. A., COOK, R. I. (2008) Between shifts: Healthcare communication is PICU. In. Nemeth, C. P. (ed.) *Improving healthcare team communication*, University of Chicago. pp. 135-153.
- SZABÓ N., SZABÓ G., HEGEDŰS K. (2008) Interdiszciplinaritás, munkahelyi stressz, holisztikus szemléletű ellátás. *Lege Artis Medicinae* 2008;1. 243-249. old.
- VAN DE WIEL, M.: *Knowledge Encapsulation*. Studies On development of Medical Expertise. Dissertation, University of Maastricht. 1997.
- WOODS, D., ROESTLER, A (2008) Connecting Design with Cognition at Work. In. SCHIFFERSTEIN, H. N. J., HEKKERT, P (edited) *Product Experience*, Elsevier, Oxford, pp. 199-213.

Eredmények: Hálózati mutatók

- A lehetséges 42 kommunikációs kapcsolatból 26 valósult meg → **sűrűség mutató = 61,91%**

Szakterület	Közvetítő szerep	Központiság
Orvos	11.0	0.17
Gyógytornász	3.0	0.13
Ergoterapeuta	0.0	0.10
Ápoló	0.67	0.13
Munkapszichológus	1.33	0.13
Sportterapeuta	0.0	0.11
 Szociális munkás	0.0	0.11